

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
 Виходить що тиждзя.
 в Вінніпегу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave.
 РЕДАКТОР І АДМІНІСТРАТОР ІВ. НАВІЗОВСЬКИЙ.
 Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
 UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
 (Affiliated with the S. D. Party of Canada).
 THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
 Published weekly by
 THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
 at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
 J. NAWIZOWSKY, EDITOR & MANAGER.
 Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:

"ROBOTCHYJ NAROD"

Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Капіталісти динамітарі!

Ще всім стоїть в пам'яті недавній страйк ткацьких робітників в Лорене, Масс. та розбишачтво капіталістичної шайки, якого вона допускалась над безборонними робітниками від 12 січня до 14 марта.

Завдяки одній сильній організації, робітники вийшли до кінця і страйк таки виграла.

Нині згадуючи цей страйк, не будемо розводитись над його причинами а звернемо тільки увагу робітництва на способ боротьби „наших щирих опікунів“, які зорганізувавшись в заговорницький комітет, стали цілою, злочинно та огидно провокувати страйкерів перед властями. Капіталісти власителі фабрик за грубу суму наняли цілу банту злодіїв, щоб ці підкладали під фабрики та інші будинки динаміт, а опісля оскаржували о се страйкуючих і їхніх прихильників. Так вони й робили. Підложивши динаміт в кількох місцях стали арештувати провідників страйку, під закидом, що се їхня справа в цілі знищення фабрик. Посипались арешти.

З таким трудом тільки удалось переслідуваням капіталістична преса? Вона як сказана вила, що робітники сотворили заговор проти „св'ятої“ власности капіталістів. Який тільки злочин де поповнено, все звертано опінію публіки проти динамітарів-страйкерів. Коли робітники піднесли клич: хліба, — капіталісти дали їм кулі.

Нині справа виснось докладніше, нині виходять на верх дієсні заговори самих капіталістів. Виходить на верх нечуваний скандал сих, що передше старались насильно знищити бідних, спокійних робітників.

Ось оточений прокуратор розпочав потайне слідство в справі сего динамітованя. Вікінди він дістав певні докази, що заговор існував, але не між робітниками, а тільки власителями фабрик. Один із сєй шайки, що був вмішаний в сю справу, виснодив ся із сих гріхів прокураторови, а знаючи що за надгорода жде його за такі вчинки, не ждав кінця, а покінчив з собою кулькою. Прокуратор довідав ся, що власителі фабрик спроваджували в Бостону динаміт, платили сходу билим тварюкам, щоб ці підкладали його під фабрики а опісля звертали се на робітників.

Справа нагло опинилась в суді, але як скінчить ся, се загадочне. Треба бути певним, що гроші і ту відіграють ролю. До нині арештовано вже трох капіталістів, проти яких суд має дуже обтяжуючі зізнання. — Ось так вміють „можні св'ята сього“.

Робітники! Чи довго еще будете таке зносити?...

Виборча відозва Е. Дебса.

Свобода, се найбільше поняття, яке коли будь зістало сотворене — і слово, яке вимовив людський язик — є виборчим гаслом Соц. Партії в сегорічній кампанії.

Дух се свободи, що підкоує монархії в старім св'яті, скидає корони і мігри, а своїм життєвим рухом трисє капіталізмом в сїм краю, як буря блиною.

Карліль сказав, що результатом Франції. Революції було те, що повалено аристократію пергамінову, але на її місце прийшла гірша — аристократія мішка з гріними. Користь однак з сєй заміни є також, бо ся друга аристократія потреває дуже коротко. Більше правдиві слова, не вийшли ніколи з людських уст.

Королівства і династії основані на пергамінах перебули тисячі літ, але королівство капіталу хитаєт ся на своїм троні, і потрібно тільки віддику з грудий цілого пролетаріату, аби його здунути в ту безодню, де вже почалоось кілько гнобителів людства.

В мільоні американських серць палить ся вже недав-

но розгвічений огонь свободи; злучені бажаня американських пролетарів гуртують ся під червоний прапор, цілю зведена борби о висвободжене людства.

З фабрик, копалень, варитатів і фармів відбиває ся гомів вщплененої там свободи.

Щораз енергичніше баталіони робітників готовлять ся до діла; неустрашмі як океан, з запалом і жаждою свобода, незабаром устроят атак на твердині капіталізму.

Невільники з фабрик, копалень і фармів не є вже, як давно, поділені на табора під впливом капіталістичних політикерів і кинені оден проти другого.

Перший раз в історії сього краю, робітники стають розуміти свій опільний інтерес і свій утиск.

Капіталізм представляє ся, робітничови цілого св'ята, як втілене людськею захланности, злодійства, гіпокрізії і неволі — і є запроку дальшого поступу людства.

Програм Вільсона і демократичного сторонництва є нічим іншим тільки капіталістичним.

Програм Рузвелта і його поступової партії, помімо обіцяваних реформ, не нарушує інтересів капіталізму. Можна побороувати длові тарифи, але ліпше причину тарифу — капіталізм.

Не ходить нам о регульоване тростів, але о поваленне капіталізму, причини тростів.

Не залежить нам багато, чи рабівники народнього божатства будуть покарані, ліпше повалити капіталістичну систему, котра позволяє на рабунок тих божатств.

Не але є ограничити в законодавній дорозі — працю дїтній, але ліпше атакувати капіталізм, котрий не може обійти ся без неволі дїтній.

Треба ударити не в проституцію, але в капіталізм, котрий змушує жєнщину до проституції.

Мало значить розумувати над зменшуванем нужди, але передовсім треба знести капіталізм, котрий в нужді має і людськєй кривді опирає своє істнованє.

Не ходить о борбу з Морганом, Рокефелером або тисячкою інших вискуванів робітників, але з капіталізмом, котрий позволяє їм вискувати і кривдити безборонних дїтній праці.

Одним словом соціалізм уважає програми всіх капіталістичних партій, як багно гіпокрізії і невільництва, а цілюю опущаня працюючих.

Капіталістичні політикерн виставляли вже на позір тисячі красних домагань; ділили зручно робітників на „попільні“ і „непопільні“ класи, а тільки шкоду.

Та нині в Злучених Державах сего рода політика не має вже великих виглядів.

Соціалізм в повній збруї вступив вже в ряди. Нині боротись будуть з собою: свобода і рабство, соціалізм і капіталізм, чоловік і гроші.

Під впливом прав, викритих соціалізмом, борючі ся елементи в Злучених Державах почали між собою ріжнитись. З одної сторони — банда капіталістів з їх шарпаночимись і шкालючими один одного кандидатами до власти, тратять щораз то більше ґрунт під своїми ногами і хитають ся від гасла відкопувочого їх від шів столітя нового ладу; а з другої сторони нагло ширячий ся соціалізм формує свої карні ряди під командою вождів з власної сфери і очікує знака до борби за свободу і поверненне бруталного капіталізму.

Скріпїть свої ряди товариші робітники. Будьте вірні інтересам своєї класи, позаяк зближаєт ся день децидуючої борби.

Причина свободи звиває вас до скинення ярма неволі. Чекає вас непам'ятне в історії здобуте. Мільони вас впадо на поли кривавих борб, а тепер спробуйте з витяжати при виборчій урні.

Овочем такої побіди, буде визволене.

Соціалізм вас звиває, щоби сте підчас зближаючих ся виборів, пильнували тільки своїх класових інтересів, в імя свободи і людскости.

З біографії кривавого царя.

В „L'Avenir“ тов. Бурцев характеризує моральне і інтелектуальне обличє кривавого Николи II.

Твердженє, немовби цар був тільки лялькою в руках зручних дворян, є абсолютно безпідставле. В деяких справах, кривавий цар має свої сталі погляди, які відзначають ся кровожерчостю. Коли на революційнім переломі розпочались погроми Жидів і інтелігенції і коли за так звані „темні гроші“ стали виходити такі часописи як „Вече“, орган чорної сотні, накликаючи до погромів і мордів, тоді запитано графа Віттого, котрий добре знав царя, які є царські політичні погляди. Вітте початково назвав царя „ангелом“ і „кристалевою душею“, але пізнішє додав півголосом:

— А знаєте Ви „Вече“? — Коли знаєте, то воно власне відповідає царським поглядам.

І опісля цар не раз висловлював єме своє погромове credo. Сучасний петербурзький градоначальник Драчевський оповідав, що коли сього часу зістав іменованний градоначальником в Ростові, де власне недавно від-

був ся великий погром...

— Кілько властиво забито? запитав цар.
 — Около сорок осіб — відповів з сумною міною Драчевський.

— Оі лише тільки? закликав цар.
 — Думаєм, що значно більше.

Буть може перед хвилею цар постцв свої діти, але сироти полишені закатованими ростовськими жидами, не мішали його ясного виду.

І знова Драчевський, — добрий слуга царський — коли виходив з царського кабінету подумав:

— Но, тепер вже знаю який, погром уладити слідуючим разом.

Не дивно отже, що слабий, а кровопажерливий цар оточив себе такими слугами, як (забитий пізнішє через революціонерів) Ф. Лявїц, котрий тероризував тамбовську губернію, палив села, батожив людей до смерті і крав, що тільки міг; як московський градоначальник Рейнбот, володїтель домів розпутєи; як Дурново, знаний під назвою Дурново-Бразилїйського (за крадіж любовних листів в бразилїйській амбасаді) котрого в своїм часі Александр III виканув з уряду ляконічною революцією: „Свина“!

В компанії тих злодїв і погромщиків, також спроваджуваних ними „св'ятих“ і знахорів, зганяв свій час сєй неограничений володїтель 165 мільонової Росії.

І в часах найгірших, найтрудніших (пр. підчас японської війни) цар тільки бавив ся...

Одного разу, коли згинув популярний адмірал Макаров, генерал Ридзевський вибиравсь до царя з рапортом. Ввійшов — каже — до царя з пригноблєнем, думаючи, що цар, вернувши з богослужєня, є заритий глибоко в нужді. Але на стрічу Ридзевського виходить цар, бере його до вікна, показує на падаючий сніг і каже:

— Чудова погода! Може так собі проїхалисьмось на польованє? Нині маємо п'ятницю. Отже, може в недїлю, що?

Здивований Ридзевський чим скорше в пару словах здав свій рапорт і вийє ся з палати. Через вікно в переднюкою видів, як цар в горді зі стрільбою в руці, полює на ворони...

Сего спокою царського духа, нічо не є в силі заколотити. А з мудрости стану присвоїв собі тільки одну ідею — стрїляти і мордувати де можна. Одного разу генерал Казбек складає цареви рапорт о тим, як він без проливу крови здусав бунт у Владивостоці.

— Чому не стрїляєте? — питає цар.

— Не було потреби, Ваше Величество. Удало ся мені переконати...

— Цїлком не слушно. В таких случаях належить завжди стрїляти. Завсїгди належить стрїляти генерале!

Щож дивного, що за благословєнством царя бюрократично-полїційна орда мордує сотками та тисячами горожан. Погромщики завсїгди знайдуть ласку і амнестії у кривавого царя. Коли знаний чорносотєнець і організатор „істинно російських людей“ в Одесі, граф Ковновіцин скаржив ся перед царем, що суди строго карають погромщиків, цар наймилостивїшє сказав:

— Так, суди є склонні у нас до нормальної правди (1), але обіцяю вам, що буду амнестіювати всіх, засуджених за участь в погромах.

Оі слова „наймилостивїшого монарха“ і інші анальоґічні царські заяви, відбїлись голосним відгомном в чорносотєнних організаціях, вибавлєних за „темні“ гроші, не раз прямо з царської кишенї... Замордовано легальних діячів — Герценстайна, Йоллоса, Караваєва і інших; уряджено багато погромів, бо охорона певна, а безкарність обіцяна!

Таким є цар „конституційної“ Росії.

Лейбор дей.

(Св'ято Праці).

Рівно тридцять літ пройшло, від коли у організованого американського пролетаріату зродилась думка св'яткувати оден день в році, як св'ято праці.

Думка ся зродилась в 1882 р. на з'їзді мотучої на той час організації „Ридарів Праці“. Делеґатам, пришло на думку, щоб сєй зїзд відсвяткувати походом по містї. Се й вдалось. Похід відбув ся і мав звисне агітаційне значєнє.

Ідея о св'ятї праці була в 1884 р. прийнята молодюю тоді Федерацією організованих фахових союзів Зл. Держав і Канади. Федерація ся в 1896 р. перемїнилась в Американську Федерацію Праці.

Слідуючий з'їзд Федерації 1884 в Чикаго, з причини установленя св'ята праці прийняв тоді слідуючу резолюцію:

„Рішено, аби перший понедїлок в вересні кожного року був значений як всенародне робітничє св'ято і ми рекомендуємо св'яткувати його всім робітникам без ріж-

ниці пола, походу...

Сєй зїзд був іє але єще й тому, що мая 1886 р. по робочим днем. Агітською історією з бо...

Американське ту революційною тарітським св'ят „лейбор дей“ не м го характеру і значєнї — 1-го мая. Оста Вона боїть ся пров дарности, боїть ся робітництва проти дістичного ладу.

— „Лейбор дей буржуазїї. Він є ством і затягненнєм

В сєй день зорі устроюють походи ждїй союз має іні ініфєсантагї прохода міста. Все те відбу

Але єсли „Лей стин, як се мав 1-й жуазїї, що одного в волюційної закрас

Ми більше чим революційности ам помімо дня 1-го ма люційної пропаган

Робітничє кля рить з капіталом, Понятно отже, що характер св'ятков

В св'яткованвєй робітничї ор „мирнє“ св'ято к дженє конституцій

Американські ро жалїти того, що праці.

Провідники мають тепер устан бітничу недїлю“ і року наслідком сє люцій, щоб недїлю уважати як „Робі малиб відпочивати

Красно, най б нї, що й те „робіт пенно вбереть ся нить ся в добро р

Для робітничє бітничє так багато яке св'ято йому в дей“ по простому ції робітничої кля

Початково мє пер воно є єредст лєтаріят, не відка то йому в руці.

І так, в ряди Але хай на зт вни вчитесь в мас

На рі

(Дов)

Через три місяц ся вибори до чет ми. Вибори пієт років „роботи“ також „невипу царського пре для втихомирєн Відбудуть ся вєб муж злочинному закону, по яком лась і 3-я Дума, юня, що праїис через одягнені н підл-демократич 2-ої Думи катор

І щож? Пани проводирі ре вєстїг добре по ранку нового пробуджєня мас й жахають ся, нових обмежєнь кратичних шарї